

Notter Zunaweg-Klokkendijk

rapport 1371

Notter Zunaweg-Klokkendijk (gemeente Wierden)

Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

L.P. Verniers

Colofon

ADC Rapport 1371

Notter Zunaweg-Klokkendijk (gemeente Wierden)
Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Auteur: L.P. Verniers

In opdracht van: Dhr. J.W. Dekkers

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, maart 2008

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
E.H. Lohof

ISBN 978-90-6836-361-6

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel 033 299 8181
Fax 033 299 8180
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Vooronderzoek	8
1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen	8
1.4 Opzet van het rapport	8
2 Methoden	9
3 Resultaten	10
3.1 Fysisch geografisch onderzoek	10
3.2 Sporen en structuren	11
3.3 Vondstmateriaal	12
3.3.1 Aardewerk	12
3.3.2 Metaal	12
4 Synthese	13
4.1 Algemeen	13
4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen	13
5 Waardering en selectieadvies	14
5.1 Waardering van de vindplaats	14
5.2 Selectieadvies	14
Literatuur	15
Lijst van afbeeldingen	15
Lijst van Tabellen	15
Bijlagen	16
Verklarende woordenlijst	17
Afkortingen in database	19

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Overijssel
Gemeente:	Wierden
Plaats:	Notter
Toponiem:	Zunaweg-Klokkendijk
Kadastrale gegevens:	Eigendom van de heer J.W. Dekkers
Kaartblad:	28D
Coördinaten:	232102 / 483477
Projectverantwoordelijke:	L.P. Verniers
Bevoegd gezag:	Gemeente Wierden
Deskundige namens het bevoegd gezag:	S. Wentink (Provinciaal archeoloog Overijssel)
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	25802
ADC-projectcode:	4107043
Complex en ABR codering:	NX
Periode(n):	Nieuwe Tijd
Geomorfologische context:	Dekzandruggen, al dan niet met oud-bouwlanddek
NAP hoogte maaiveld:	9,5 m+
Maximale diepte onderzoek:	0,40 m.
Uitvoering van het veldwerk:	18 december 2007
Beheer en plaats documentatie:	Archeologisch depot van de provincie Overijssel in Deventer

Samenvatting

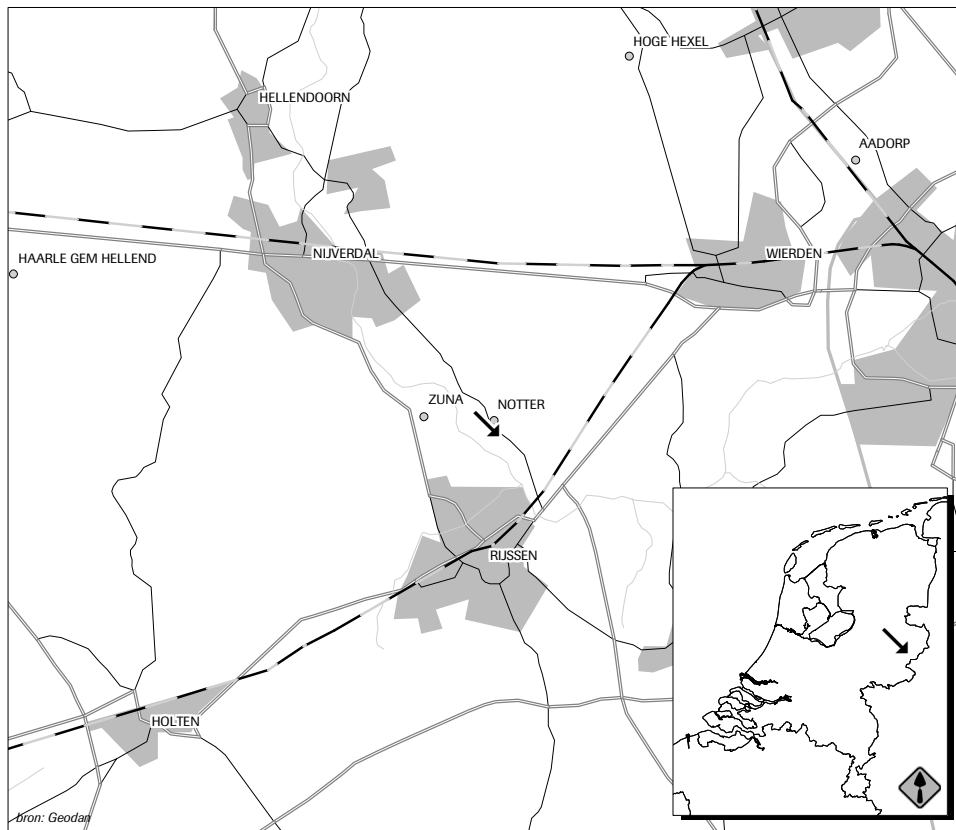
In opdracht van dhr Dekkers en Bureau Eelerwoude heeft ADC ArcheoProjecten een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd op de locatie van de hoek van de Zunaweg en Klokkendijk in Notter. Hier is de bouw van een woning gepland.

Het plangebied staat bekend als Japink's Erf, een erf dat al in de 12^e eeuw bekend is. In 1952 is de laatste boerderij afgebroken en sindsdien is er niet meer gebouwd. Het plangebied ligt binnen een gebied met een hoge archeologische verwachting, waar sporen uit het Mesolithicum, Neolithicum, Romeinse tijd en Late Middeleeuwen zijn aangetroffen (zie tabel 1).

Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn slechts een beperkt aantal sporen waargenomen. Het gaat om 2 kuilen en een sloot. Op basis van 2 fragmenten aardewerk en een stukje pijp worden deze sporen in de 18^e eeuw gedateerd; dit is echter op basis van zeer weinig gegevens. Hiermee wordt aangetoond dat er bewoning heeft plaatsgevonden in het plangebied; meer valt er echter niet te zeggen. Op basis van deze gegevens adviseert ADC ArcheoProjecten dan ook tot vrijgeven van het gebied.

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

PERIODE	TIJD IN JAREN			
Nieuwe tijd	1500	na Chr.	-	heden
Middeleeuwen	450	na Chr.	-	1500 na Chr.
Romeinse tijd	19	voor Chr.	-	450 na Chr.
IJzertijd	800	voor Chr.	-	19 voor Chr.
Bronstijd	2000	voor Chr.	-	800 voor Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5300	voor Chr.	-	2000 voor Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	8800	voor Chr.	-	4900 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd)	300.000	voor Chr.	-	8800 voor Chr.

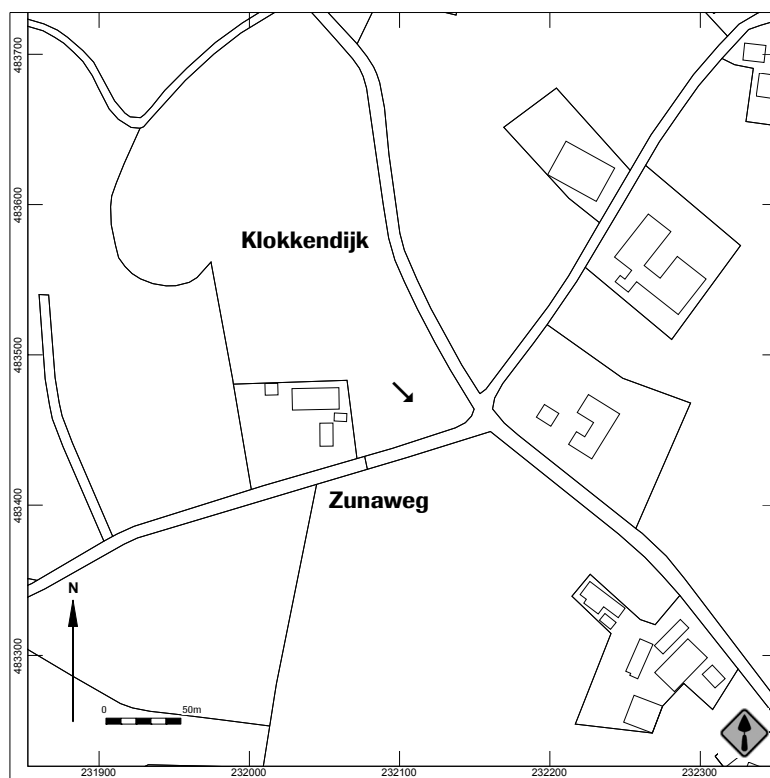
Afb. 1. Locatie van het onderzoeksgebied op de topografische kaart.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van de heer Dekkers en Bureau Eelerwoude heeft ADC ArcheoProjecten een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) in de vorm van proefsleuven uitgevoerd voor het plangebied op de hoek van de Zunaweg en Klokkendijk te Notter (gemeente Wierden) (afb. 1). In het plangebied zal een nieuwe woning worden gebouwd. Vooronderzoek (zie §1.2) heeft aangetoond dat deze locatie zich in een gebied met een hoge archeologische verwachting bevindt, waarbij sporen uit het Mesolithicum, Neolithicum, Romeinse tijd en de Late Middeleeuwen zijn aangetroffen (Zie voor periodisering tabel 1). De voorgenomen bouwplannen zouden deze sporen kunnen vernietigen.

Afb. 2. Locatie onderzoeksgebied.

Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 1116 m² en is momenteel in gebruik als agrarisch gebied. Het bevindt zich op de hoek van de Zunaweg en de Klokkendijk. In het gebied is één proefsleuf aangelegd met een oppervlakte van 52 m².

Het veldwerk is uitgevoerd op 18 december 2007. De proefsleuf is aangelegd en onderzocht conform het Programma van Eisen (PvE), dat door M. Nieuwenhuis is opgesteld.¹ Dit ontwerp is goedgekeurd door S. Wentink, provinciaal archeoloog van Overijssel. De vondsten en bijbehorende documentatie die tijdens het IVO zijn verzameld, zijn gedeponerd in het archeologisch depot van de provincie Overijssel in Deventer.

Het veldteam bestond uit de volgende personen: L.P. Verniers (projectverantwoordelijke en veldarcheoloog), N. Witmond (veldtechnicus) en G. Smalbrugge (kraanmachinist van de firma Reko). Senior archeoloog en tevens wetenschappelijk begeleider was E. Lohof.

De contactpersoon bij de opdrachtgever is de opdrachtgever zelf, de heer Dekkers. Het vondstmateriaal is bestudeerd door dhr. S. Ostkamp (aardewerk) en mevr. C. Nooijen (metaal).

¹ Nieuwenhuis, M., 2006.

1.2 Vooronderzoek

Het plangebied ligt in een gebied met een hoge archeologische verwachting, en is omgeven door archeologische monumenten. Er zijn sporen van bewoning uit verschillende perioden aangetroffen: Mesolithicum, Neolithicum, Romeinse tijd en de Late Middeleeuwen. In de directe omgeving van het plangebied is een waarneming bekend van Middeleeuwse nederzettingssporen. Het terrein is bekend als Japink's Erf, een erf dat al in de 12^e eeuw bekend is. De laatste boerderij is in 1952 afgebroken en sindsdien is er niet meer gebouwd.

1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen

Het IVO in de vorm van proefsleuven heeft tot doel de aard, omvang en kwaliteit (gaafheid en conservering) vast te stellen van de vindplaats(en) in het gebied om te komen tot een definitief oordeel over de behoudenswaardigheid ervan. Daarnaast moeten gegevens verkregen worden om hetzij verder archeologisch onderzoek mogelijk te maken, hetzij adequate maatregelen voor behoud en beheer te kunnen treffen.²

In het PvE zijn verschillende onderzoeksvragen gesteld. Deze worden in dit rapport beantwoord op basis van hetgeen in de proefsleuven is aangetroffen. Het is echter waarschijnlijk dat de getrokken conclusies bijgesteld moeten worden indien de vindplaats in de toekomst volledig wordt opgegraven.

De volgende onderzoeksvragen zijn in het PvE gesteld:

- Is er sprake van een archeologische vindplaats? Zo ja:
- Waaruit bestaan de archeologische resten?
- Wat is de aard, omvang en datering van de archeologische resten?
- Wat is de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de archeologische resten?
- Op welke diepte liggen de aangetroffen archeologische resten?
- Is er verband en zo ja, wat is het verband tussen de aangetroffen sporen en sporen/waarnemingen die eerder zijn aangetroffen?
- Wat is de bodemopbouw en gaafheid van het bodemprofiel?

1.4 Opzet van het rapport

Dit rapport betreft een standaardrapport zoals genoemd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.1 -specificatie VS05). In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd, waarna de eerste conclusies volgen. Dit onderzoek vormt geen eindstation, maar de basis van waaruit verder synthetiserend onderzoek kan plaatsvinden.

Na de samenvatting en dit inleidende hoofdstuk volgt een omschrijving van de onderzoeksmethoden in hoofdstuk 2. Vervolgens zullen de verschillende deelonderzoeken aan de orde komen. Hoofdstuk 3 begint met het fysisch geografisch onderzoek (3.1), gevolgd door een beschrijving van de sporen en structuren (3.2) en het vondstmateriaal. Op basis hiervan worden in hoofdstuk 4 de onderzoeksresultaten geanalyseerd en de onderzoeksvragen beantwoord. Het rapport eindigt in hoofdstuk 5 met een conclusie en de archeologische waardering van het plangebied.

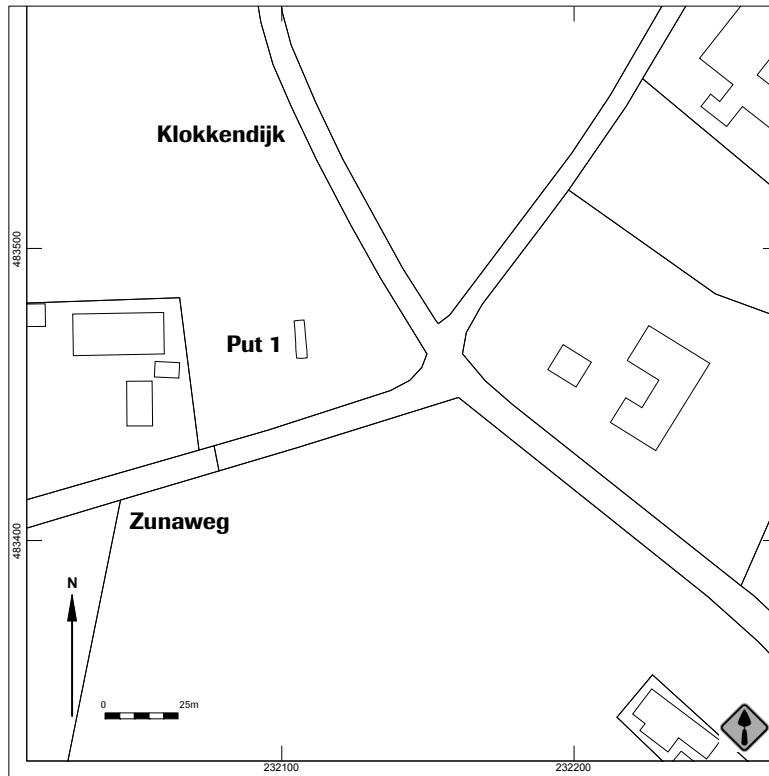
² Cf. Handboek ROB specificaties, juni 1998

2 Methoden

Het onderzoek is uitgevoerd conform de KNA 3.1 en het PvE.³ Tijdens het IVO is 1 proefsleuf (of put) aangelegd. De ligging van deze proefsleuf was noord-zuid gericht.

In het PvE werd een werkwijze voorgesteld waarbij 1 proefsleuf werd aangelegd over de lengteas van het toekomstig gebouwde huis. De proefsleuf was 4 m breed en 13 m lang.

Afb. 3. Locatie opgravingsput in het plangebied.

Het vlak is machinaal aangelegd, zonder schaaftak. Vervolgens is handmatig het vlak geschaafd. Tijdens de aanleg van het vlak zouden vondsten in vakken van 4 x 5 m zijn verzameld; er zijn echter tijdens de aanleg geen vondsten waargenomen. Grondsporen zijn direct ingekrast. De vlakken en het stort zijn met behulp van een metaaldetector onderzocht. Vervolgens is het vlak en ieder spoor daarin gefotografeerd en digitaal ingemeten met behulp van een *Robotic Total Station*, waarbij om de 2,5 m een waterpashoogte is bepaald. Vrijwel alle aangetroffen grondsporen zijn met de hand gecoupeerd waarbij vondsten zijn verzameld. Een groot aantal sporen leek natuurlijke verstoringen te zijn; om hier zeker van te zijn is het merendeel van de sporen gecoupeerd. Alleen die coupes die daadwerkelijke sporen bleken te zijn, zijn gefotografeerd en getekend op schaal 1:20. Het restant van de gecoupeerde sporen is vervolgens met de schop of troffel afgewerkt.

Het westprofiel is gefotografeerd en beschreven; de bodem was echter dusdanig verstoord dat het niet de moeite waard was te tekenen.

³ Nieuwenhuis, M., 2006.

3 Resultaten

3.1 Fysisch geografisch onderzoek

Het landschap in de omgeving van Wierden wordt gedomineerd door de stuwwallen die in de ondergrond aanwezig zijn. Deze stuwwallen zijn gevormd in de voorlaatste ijstijd, het Saalien. De stuwwallen bestaan in dit gebied uit grofzandig en grindrijk materiaal dat door het landijs uit de ondergrond is opgestuwd. Plaatselijk is een dunne laag keileem aanwezig op deze stuwwallen. Keileem is zeer ondoorlatend waardoor het grondwater stagneert op deze laag. In de laatste ijstijd, het Weichselien, heeft het landijs Nederland niet bereikt. Aan het eind van deze ijstijd is door de wind een pakket zand afgezet, het zogenaamde dekzand. Dit dekzand is in het algemeen goed gesorteerd, goed afgerond fijn zand.⁴

Notter bevindt zich op een dekzandrug. Op de locatie van de hoek Zunaweg-Klokkendijk is deze echter volledig afgetopt. De jonge bouwvoor was maximaal 20 cm dik aan de noordkant van de put, meer naar het zuiden was deze slechts 10 tot 20 cm. De bouwvoor en deze laag bevonden zich direct op het sporenoppervlak (spoor 2000). Er was geen bodemprofiel meer aanwezig, wat voor een typisch A-C profiel zorgde.

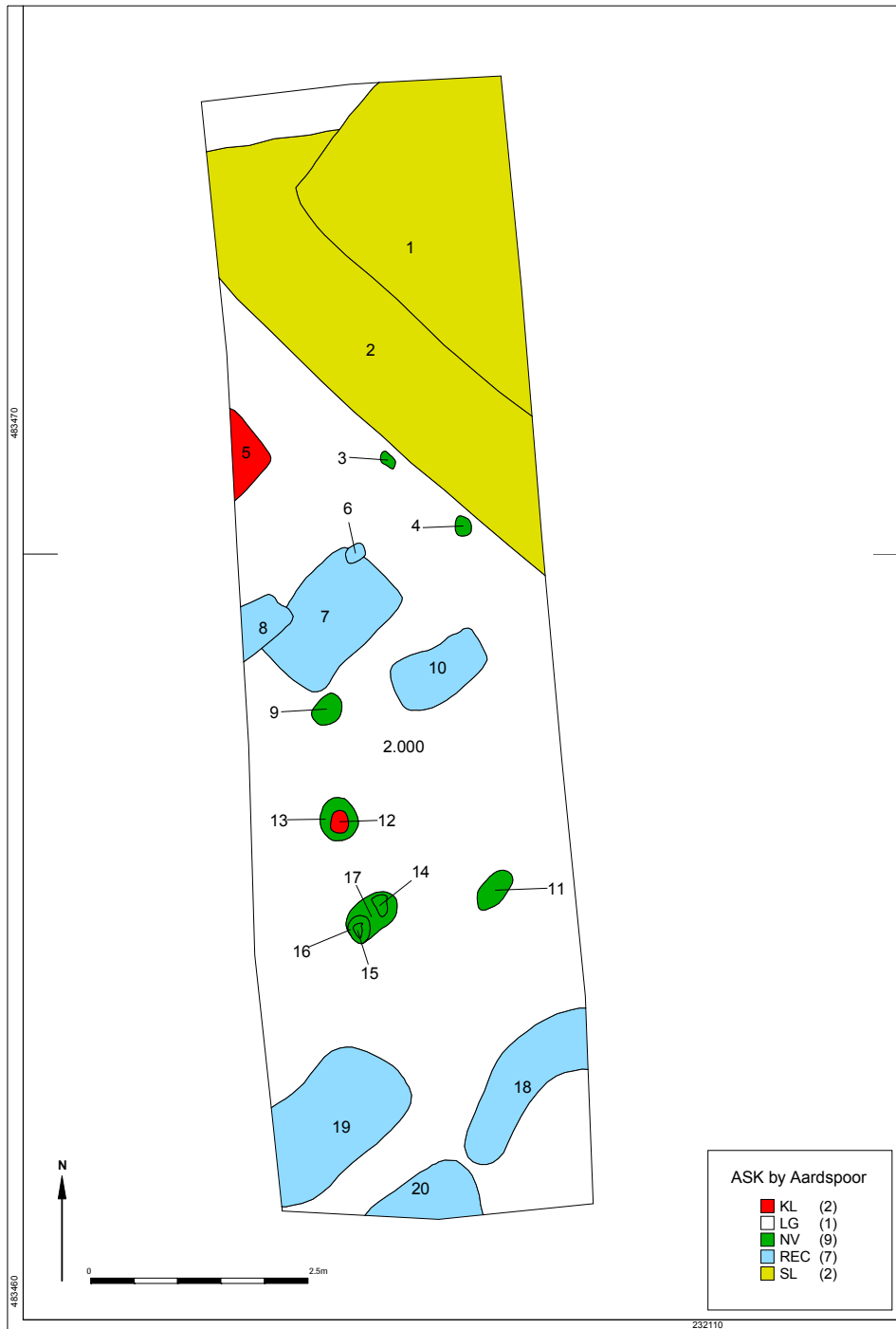
Afb. 4. Voorbeeld van een verstoord bodemprofiel (westprofiel).

⁴ Met dank aan W. van Zijverden (fysisch geograaf).

3.2 Sporen en structuren

Er zijn 20 sporen gedocumenteerd: 2 kuilen, 2 greppels of sloten, 9 natuurlijke verstoringen en 7 recente verstoringen. Spoor 2000 is de natuurlijke ondergrond, de C-horizont. (Zie afbeelding 5 voor de Allesporenkaart). Omdat de dekzandrug was afgetopt en de huidige bouwvoor slechts 20 cm dik was, moet er veel verstoring plaats hebben gevonden.

Afb. 5. Allesporenkaart.

(KL=kuil, LG=laag, NV=natuurlijke verstoring, REC=recente verstoring, SL=sloot)

Sloot/Greppel

Aan de noordkant van de put zat een stuk van een sloot of greppel (sporen 1 en 2). Deze had een humeuze vulling en was maximaal 30 cm dik. Er kwam één scherf aardewerk uit, die in de 18e eeuw gedateerd wordt.⁵ Dit zegt uiteraard niets over de datering van de sloot; één scherf is te minimaal en met name in een greppel kan dit materiaal ook van elders gekomen zijn.

Kuilen

Er zijn 2 kuilen waargenomen: spoor 12 was een kleine, ronde kuil met een scherpe begrenzing in de coupe. Er zat een kleine houtskoolconcentratie in, maar helaas werden er geen vondsten in aangetroffen. Spoor 5 bevond zich aan de rand van de put, waarbij slechts de helft zichtbaar was in het vlak. Tijdens het couperen werd een zwart profiel van een staak zichtbaar. Het was echter alleen een zandverkleuring, het hout was verdwenen en een monstername had geen zin. In dit spoor werd een stuk metaal, een klein stukje geglazuurd aardewerk en een 2 cm lang stukje steel van een pijp aangetroffen. Zowel het aardewerk als het stukje pijp werden in de 18^e eeuw gedateerd.⁶

Overig

De overige sporen zijn getekend en gecoupeerd om hun aard vast te kunnen stellen. Het bleek echter om natuurlijke en recente verstoringen te gaan. Hier is geen materiaal in aangetroffen.

3.3 Vondstmateriaal

Tabel 2. Splitslijst van gevonden vondsten.

Vondstnummer	Inhoud	Aantal	Gewicht in gram
1	Aardewerk, gedraaid	1	5,4
2	Aardewerk, gedraaid	1	5
2	Metaal	1	155
2	Pijp	1	0,8

3.3.1 Aardewerk

Het aardewerkmateriaal is gescand door S. Ostkamp (ArcheoSpecialisten). Er zijn tijdens het onderzoek slechts 2 fragmenten aardewerk aangetroffen. Deze fragmenten waren echter zo klein, dat een volledige determinatie niet mogelijk was. Het fragment uit de sloot (spoor 2) kan in de 18^e eeuw geplaatst worden. Het fragment uit de kuil (spoor 5) is een stukje geglazuurd aardewerk en wordt ook in de 18e eeuw gedateerd.

Daarnaast is er een stukje pijp aangetroffen. Het betreft hier slechts een stukje van een steel. Op basis daarvan kan het in de 18e eeuw geplaatst worden, maar een verdere determinatie is niet mogelijk.

3.3.2 Metaal

Er is één metaalvondst gedaan en deze is gescand door C. Nooijen (ArcheoSpecialisten). Deze vondst komt eveneens uit spoor 5, de kuil waar ook het 18e eeuwse aardewerk en pijp uit afkomstig is. Het metaal is echter niet nader te dateren. Het gaat om een metalen strip, waar in ieder geval 2 spijkers in zitten. Het is een zwaar beslag, mogelijk voor een deur. De strip is niet meer compleet.

⁵ S. Ostkamp (aardewerkspecialist).

⁶ S. Ostkamp (aardewerkspecialist).

4 Synthese

4.1 Algemeen

De verwachtingen die op grond van het vooronderzoek zijn gesteld, kunnen op basis van het huidige onderzoek worden aangepast. De hoge archeologische verwachtingswaarde is niet bevestigd. Het sporenoppervlak zat dicht onder het maaiveld, maximaal 40 cm. Daarnaast was de bouwvoor slechts 20 cm dik; op sommige plekken was er nog slechts een verstoorde laag aanwezig van 10 à 20 cm dik. Dit heeft geresulteerd in een vlak waarvan tweederde van de sporen uit recente verstoringen bestaat.

Uit eerdere waarnemingen (van Middeleeuwse nederzettingssporen en de boerderij die in 1952 is afgebroken) blijkt dat er bewoning is geweest binnen het onderzoeksgebied. De nu gevonden sporen en het aardewerk bevestigen bewoning op deze locatie: 2 kuilen en 4 vondsten, waaronder een metalen beslag voor mogelijk een deur. Op basis van de 2 aardewerkfragmenten en het stukje pijp kan een datering in de 18^e eeuw gegeven worden, Nieuwe Tijd.

4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die in het Programma van Eisen zijn gesteld zullen hier worden beantwoord op basis van de bevindingen van het proefsleuvenonderzoek.

- *Is er sprake van een archeologische vindplaats? Zo ja:*
Er is sprake van een archeologische vindplaats, hetzij kleinschalig.
- *Waaruit bestaan de archeologische resten?*
Er zijn 2 kuilen waargenomen, waarin in spoor 5 dateerbaar materiaal is aangetroffen. Daarnaast is er een deel van een sloot gevonden, met 1 fragment aardewerk.
- *Wat is de aard, omvang en datering van de archeologische resten?*
De omvang van de archeologische resten is klein, het gaat om 2 verspreid liggende kuilen. De sloot bevindt zich aan de noordkant van de put en loopt in noordwest-zuidoostelijke richting. De sporen zouden in de 18^e eeuw gedateerd kunnen worden; dit is echter slechts gebaseerd op 2 aardewerkfragmenten en een pijpfragment.
- *Wat is de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de archeologische resten?*
De 2 aanwezige kuilen waren goed bewaard gebleven; echter in de directe nabijheid bevonden zich recente verstoringen. Inhoudelijk bieden de kuilen niet veel informatie. Het gaat om 2 verspreid liggende kuilen, waar geen samenhang in ontdekt kon worden. Daarnaast is het ook niet mogelijk een structuur aan te duiden.
- *Op welke diepte liggen de aangetroffen archeologische resten?*
De kuilen liggen op een diepte van 9,23 m NAP+ (spoor 5) en 9,27 m NAP+ (spoor 12); dit is ongeveer 30 cm onder het huidige maaiveld. De sloot (spoor 1 en 2) ligt op 9,20 m NAP+.
- *Is er verband en zo ja, wat is het verband tussen de aangetroffen sporen en sporen/waarnemingen die eerder zijn aangetroffen?*
Het enige verband wat mogelijk gelegd kan worden tussen de huidige sporen en eerdere waarnemingen is dat er bewoning in het gebied aan de Zunaweg-Klokkendijk heeft plaatsgevonden. Wat betreft de periode komen de gegevens echter niet overeen: eerdere waarnemingen spreken over de 20^e eeuw en over Middeleeuwse sporen en zelfs ouder, terwijl deze sporen uit de Nieuwe Tijd komen.
- *Wat is de bodemopbouw en gaafheid van het bodemprofiel?*
Er is geen bodemprofiel meer aanwezig in het onderzoeksgebied. Hoewel de locatie zich op een dekzandrug bevindt, is deze geheel afgetopt. De bouwvoor en een verstoorde laag liggen direct op de 'schone grond' wat resulteert in een A-C profiel. Hierbij is de bouwvoor de A0-horizont en de natuurlijke ondergrond is de C-horizont.

5 Waardering en selectieadvies

5.1 Waardering van de vindplaats

De waardstelling, zoals voorgeschreven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1, specificatie VS06) gebeurt op drie niveaus: belevingswaarde, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit. De eerste is niet van toepassing omdat de vindplaats niet bovengronds zichtbaar is. Alleen de laatste twee niveaus zijn op deze vindplaats van toepassing. De fysieke kwaliteit van de vindplaats is gebaseerd op haar conservering en gaafheid. De conservering geeft aan in hoeverre de resten behouden zijn, de gaafheid in hoeverre de vindplaats nog compleet is. De beoordeling is voor zowel gaafheid als conservering: drie punten voor hoge, twee punten voor middelhoge en één punt voor lage kwaliteit.

De vindplaats is ruimtelijk slecht bewaard gebleven en kan dus worden beschouwd als zijnde van lage kwaliteit. Het deel met sporen is van onvoldoende omvang om van een representatief deel van een nederzetting te spreken.

De conservering van de grondsporen is minimaal. Er zijn slechts 2 kuilen aanwezig en verder 7 recente verstoringen. Het aardewerk dat verzameld is tijdens het aanleggen van de sporenvlakken is ernstig verweerd en gefragmenteerd. Bot en zaden zijn slecht bewaard gebleven. De conservering van sporen en vondsten wordt laag gewaardeerd. Hierbij moet echter worden bedacht dat op regionaal niveau de conserveringsomstandigheden voor de vindplaats niet kenmerkend zijn voor dit gebied.

De waardering van beide fysieke kwaliteitscriteria is in totaal 2 punten. Dit is een score die laag is en die haar het predikaat 'niet behoudenswaardig' oplevert (tabel 3).

Ook op inhoudelijke kwaliteit, uitgedrukt in waarden voor zeldzaamheid, informatie en ensemble, wordt de vindplaats beoordeeld met hetzelfde puntensysteem. De totale score voor de inhoudelijke kwaliteit is 3 en de waardering van de vindplaats op basis van deze criteria is dan ook laag.

Tabel 3. Scoretabel waardstelling (naar KNA, versie 3.1).

Waarden	Criteria	Scores			Totale score
		Hoog	Midden	Laag	
Beleving	Schoonheid	Wordt niet gescoord			
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord			
Fysieke kwaliteit	Gaafheid			1	≥ 5 behoudenswaardig
	Conservering			1	
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid			1	≥ 7 behoudenswaardig
	Informatiewaarde			1	
	Ensemblewaarde			1	
	Representativiteit	N.v.t.			

5.2 Selectieadvies

De nota archeologie 2006-2012 heeft, evenals de KNA, het geldende uitgangspunt dat behoudenswaardige planlocaties in principe *in situ* behouden dienen te worden. Uitsluitend indien dit niet mogelijk is, kan behoud *ex situ* plaatsvinden.

In het kader van het huidige onderzoek adviseert ADC ArcheoProjecten tot vrijgeving van het plangebied. De aangetroffen archeologische sporen zijn dermate verweerd en kleinschalig, dat zij nauwelijks informatieve waarde hebben. Afgezien van het feit dat zij aantonen dat er bewoning is geweest in het plangebied, is het niet mogelijk op basis van deze gegevens meer over het verleden te vertellen.

Literatuur

Nieuwenhuis, M. , 2006: *PvE Notter Hoek Klokkendijk-Zunaweg*.

Lijst van afbeeldingen

- Afb. 1. Locatie van het onderzoeksgebied op de topografische kaart.
- Afb. 2. Locatie onderzoeksgebied.
- Afb. 3. Locatie opgravingsput in het plangebied.
- Afb. 4. Voorbeeld van een verstoord bodemprofiel (westprofiel).
- Afb. 5. Allesporenkaart.

Lijst van Tabellen

- Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.
- Tabel 2. Splitslijst van gevonden vondsten.
- Tabel 3. Scoretabel waardestelling (naar KNA, versie 3.1).

Bijlagen

Bijlage 1. Sporenlijst.

SPOOR								
OPGR_ID	PUTNR	VLAKNR	SPOORNR	AARDSPOOR	VORM_VLAK	VORM COUPE	DIEPTE	OPMERKING
WIED-07	1	1	1	SL	LIN	VLK	8	vulling S2
WIED-07	1	1	2	SL	LIN	VLK	22	
WIED-07	1	1	3	NV	RND			
WIED-07	1	1	4	NV	RND			
WIED-07	1	1	5	KL	OVL	VLK	34	
WIED-07	1	1	6	REC	RND			BV depressie
WIED-07	1	1	7	REC	RHK	NG		
WIED-07	1	1	8	REC	RHK	NG		
WIED-07	1	1	9	NV	OVL			
WIED-07	1	1	10	REC	OVL	ONR	22	
WIED-07	1	1	11	NV	OVL			
WIED-07	1	1	12	KL	RND	KOM	18	
WIED-07	1	1	13	NV	RND	KOM		uitspoeling S12
WIED-07	1	1	14	NV	RND			
WIED-07	1	1	15	NV	OVL			
WIED-07	1	1	16	NV	RND			
WIED-07	1	1	17	NV	OVL			
WIED-07	1	1	18	REC	RHK			
WIED-07	1	1	19	REC	RHK			
WIED-07	1	1	20	REC	RHK			
WIED-07	1	1	2000	LG	RHK			

Verklarende woordenlijst

Antropogene sporen Alle immobiele sporen van menselijke oorsprong, variërend van paalgaten of fosfaatvlekken tot muurresten.

AMK Archeologische Monumentenkaart geeft een overzicht van gewaardeerde archeologische terreinen in vier categorieën: 1) Archeologische waarde, 2) Hoge archeologische waarde, 3) Zeer hoge archeologische waarde en 4) Zeer hoge archeologische waarde beschermd. De AMK is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de RACM en de provincies en wordt beheerd door de RACM.

Archeologische indicatoren Indicatief archeologisch materiaal dat bij (boor)onderzoek een aanwijzing kan zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van een archeologische vindplaats.

Archis Archeologisch Informatie Systeem. Dit door de RACM beheerde systeem bevat informatie over o.a. onderzoeksmeldingen, vondstmeldingen, waarnemingen, complexen en monumenten.

C14 Koolstof (radioactieve isotoop), gebruikt voor datering.

CIS Het landelijke registratienummer ten behoeve van archeologisch onderzoek, uitgegeven door het Centraal Informatiesysteem.

CMA Centraal Monumenten Archief.

Conservering De mate waarin grondsporen, anorganische (aardewerk, vuursteen, metaal, glas etc.) en organische archeologische resten (bot, zaden, hout etc.) bewaard zijn gebleven.

Ensemblewaarde De meerwaarde die aan een vindplaats wordt toegekend op grond van de mate waarin sprake is van een landschappelijke en/of archeologische context.

Ex situ niet ter plaatse. Aanduiding die wordt gebruikt om aan te geven of grondsporen en / of artefacten zich niet meer op de oorspronkelijke plaats in de bodem bevinden. Behoud ex situ is het bewaren van de archeologische informatie door definitief onderzoek (opgraven, documenteren en registreren).

Gaafheid De mate van (fysieke) verstoring van de bodem en/of de (eventueel aanwezige) archeologische waarden, zowel in verticale zin (diepte) als in horizontale zin (omvang)

Herinneringswaarde De herinnering die een archeologisch monument oproept over het Verleden.

IKAW Indicatieve kaart van archeologische waarden, een door de RACM geproduceerde kaart op landelijk niveau met de verwachte relatieve of absolute dichtheid van (bepaalde) archeologische verschijnselen in de bodem.

IVO Inventariserend Veld Onderzoek. Het verwerven van (extra) informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen een onderzoeksgebied, als aanvulling op en toetsing van de archeologische verwachting, gebaseerd op het bureauonderzoek middels waarnemingen in het veld.

Informatiewaarde De betekenis van een monument als bron van kennis over het verleden. De informatiewaarde wordt bepaald door de mate waarin (een opgraving van) het monument een bijdrage kan leveren aan nieuwe kennisvorming over het verleden.

In situ Achtergebleven op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gedeponneerd, weggegooid of verloren. Behoud in situ is het behouden van archeologische waarden in de bodem.

KNA Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

NAP Normaal Amsterdams Peil (=officieel peilmerk).

PVA Plan van Aanpak. Een door de opdrachtnemer op te stellen plan voor de uit te voeren werken waarmee beoogd wordt aan de vereisten zoals geformuleerd in het Programma van Eisen en/of het ontwerp te voldoen. Ook wordt hierin een voorstel gedaan voor de werkwijze waarmee de in het Programma van Eisen en/ of ontwerp geformuleerde resultaatsverwachtingen bereikt kunnen worden.

PvE Programma van Eisen. Het PvE is een door een bevoegde overheid opgesteld of bekrachtigd document dat de probleem- en doelstelling van de te verrichten werkzaamheden van de vindplaats geeft en de daaruit af te leiden eisen formuleert met betrekking tot het uit te voeren werk.

RACM Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurhistorie en Monumentenzorg, tot eind 2006 de ROB, Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek.

Representativiteit De mate waarin een bepaald type vindplaats typerend is voor een periode dan wel een gebied.

RTS Robotic Total Station. Hiermee worden vlakken direct digitaal ingemeten.

Schoonheid De esthetisch-landschappelijke waarde van een archeologisch monument, die vooral in zichtbaarheid tot uiting komt.

Selectieadvies Archeologisch inhoudelijk advies over de behoudenswaardigheid van een vindplaats. Dit wordt opgesteld aan de hand van de waarderingscriteria.

Zeldzaamheid De mate waarin een bepaald type monument schaars is (of is geworden) voor een periode of in een gebied.

Afkortingen in database

AARD SPOOR

Aard van het spoor

Code	Omschrijving
AKR	(oude) akkerlaag
AWC	aardewerk-concentratie
BA	balk
BES	beschoeiing
BG	boorgat
BKS	bekisting
BOC	botconcentratie
BPA	beschoeiing, palen
BPL	beschoeiing, planken
BPT	beerput/beerelder
BRL	brandlaag
BU	bustum
BUN	visbun
BV	bouwoor
CR	crematiegraf
DIG	dierbegruving
DK	drenkkuil
DLT	doorlaat (door een muur)
DP	depressie
DR	drain
EG	erfgreppel
ES	esdek
FU	fuik
GA	gracht
GE	geul
GHE	grafheuvel
GR	greppel
GRK	grafkuil
GT	goot
HA	haard
HAK	haardkuil
HG	huisgreppel
HKC	houtskool-concentratie
HI	hoefindruk
HO	hout
HU	hutkom
IN	inhumatiegraf
KEL	kelder
KGO	ovale kringgreppel
KGR	ronde kringgreppel
KGV	vierkante kringgreppel
KL	kuil
KS	karrenspoor
LAK	Laklaag
LAT	latrine
LG	laag
LO	ophogingslaag
LS	stortlaag
MI	muurinsteek
MR	muur
MSK	mestkuil
MST	muursteen
MU	muuruitbraak
NV	natuurlijke verstoring
NVD	dierlijke verstoring
NVP	plantaardige verstoring
OV	oven
PA	houten paal
PAK	paal met paalkuil
PG	paalgat
PGK	paalgat met paalkuil
PK	paalkuil
PL	plank
PLW	plaggenwand
PO	poel
POE	poer
POT	potstal
PS	ploegspoor
PSE	ploegspoor, eergetouw
PSK	ploegspoor, keerploeg
REC	recent
RPA	palenrij
RPG	rij paalgaten
RPK	rij paalkuilen
RPL	rij planken
SG	standgreppel
SI	silo

SL	sloot
SPB	spaarhoog
SPG	spitsgracht
SS	spitspoor
ST	steen
STC	steenconcentratie
VL	vlek
VR	vloer
VSC	vuursteenconcentratie
VW	vlechtwerk
WA	waterput
WG	weg
WK	waterkuil
WL	wal
WOO	woonlaag
XXX	onbekend

COUPEVORM

Vorm van de onderkant van het spoor in de coupe.

Code	Omschrijving
ONR	onregelmatig
PNT	punt
RND	ronde
VLK	vlak
KOM	komvormig

NG niet gecoupeerd

VLAKVORM

Vorm van het spoor op het horizontale vlak

Code	Omschrijving
LIN	lineair
ONR	onregelmatig
OVA	ovaal
RHK	rechthoekig
RND	ronde
SIK	sikkelvormig
VKT	vierkant

KLEUR

Duiding van de kleur.

Code	Referentie
BE	beige
BL	blauw
BR	bruin
GL	geel
GN	groen
GR	grijs
OR	oranje
PA	paars
RO	rood
RZ	roze
WI	wit
ZW	zwart

Daarnaast:

D	donker
L	licht
SCH	schoon
VL	vuil
ZR	zeer

DBRGR = donkerbruin (hoofdkleur is dan grijs)

INSLUITSEL

Aard van een insluitel van een vulling.

Code	Referentie
AS	as
AW	aardewerk vaatwerk
BOT	bot (geen schelp)
BW	bouwaardewerk (baksteen, dakpan, tegel)
FE	ijzeroer
FF	fosfaat
GL	glas
HK	houtskool
HL	hutenleem
HT	hout
KER	keramische objecten (weefgewichten)
KI	kiesel
LR	leer

MET	metaal
MN	mangaan
NS	natuursteen
OKR	oker
SCH	schelp
SL	slak
VKL	verbrande klei
VST	vuursteen

TEXTUUR

Textuur van een vulling met NEN-classificatie.

Code	NEN	Referentie
K	K	klei
ZK	Ks1	zware klei
MK	Ks2	matig zware klei
LK	Ks3	lichte klei
Z-K		zandige klei
ZI		zavel
ZZI	Kz1	zware zavel
MZI	Kz2	matig lichte zavel
LZI	Kz3	lichte zavel
L	L	leem
SL	Lz1	siltige leem
Z-L	Lz3	zandige leem
V	V	veen
V1	Vk3	venige klei
V2	Vk1	kleilig veen
V3	Vm	veen
Z-V	Vz1	zandig veen
Z	Z	zand
FZ	Zs1	fijn zand
MZ	Zs1	middelgrof zand
GZ	Zs1	grof zand
ILZ	Zs2	iets lemig zand
LZ	Zs3	lemig zand
IGHZ	g1	iets grindhoudend zand
MGHZ	g2	matig grindhoudend zand
SGHZ	g3	sterk grindhoudend zand
V-Z	Vz3	venig zand
G	G	grind
FG		fijn grind
GG		grof grind
IZHG	Gz1	iets zandhoudend grind
MZHG	Gz2	matig zandhoudend grind
SZHG	Gz3	sterk zandhoudend grind
ST		steen
HT		hout
H0	h1	humushoudend
H1	h2	matig humeus
H2	h3	humusrijk

INHOUD

Aard van het materiaal van een vondst.

Code	Referentie
AW	aardewerk vaatwerk
BOT	bot (geen schelp)
BW	bouwaardewerk (keramisch, geen steen)
COP	coproliet
GL	glas (geen slak)
HK	houtschool
HT	hout (geen houtschool, geen plantaardige resten)
KER	keramische objecten (weefgewichten ed.)
LR	leer
MET	metaal (geen slak)
MIX	gemengd
NS	natuursteen (geen vuursteen)
OKR	oker
PIJ	pijpenkoppen en -stelen
SCH	schelp
SL	slakken
TOU	touw (vaak vlas of bast)
TXT	textiel (wol of draad)
VKL	verbrande klei (geen lemen gewichten)
VST	vuursteen
XXX	overig

MONSTER

Aard van een monster.

Code	Referentie
MA	monster algemeen
MAR	monster artropoden
MBOI	monster bot
MC14	monster voor C-14 datering
MCH	chemisch monster
MCR	crematiemonster
MD	monster voor dendrochronologisch onderzoek
MFF	fosfaatmonster
MHK	houtschoolmonster
MHT	houtmonster
MP	pollenmonster
MSC	schelpenmonster
MSL	monster slijpplaat
MZ	zadenmonster voor botanisch onderzoek

VERZAMELWIJZE

Manier waarop een vondst of monster is verzameld.

Code	Referentie
AAC	aanleg coupe (handmatig schaven)
AANV	aanleg vlak of profiel (handmatig)
BIGB	bigbag
COUP	couperen (handmatig)
DETC	detectorvondst
LICH	lichten (vondst met omringende grond integraal verwijderd)
MAA	machinale aanleg
MAF	machinale afwerking (of machinaal couperen)
MSCH	machinaal schaven
PUNT	puntvondst (ingemeten)
SCHA	uitschaven (handmatig)
SPIT	uitspitten (handmatig)
TROF	truffelen